

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

УДК 658.155.012.12

ПРОБЛЕМИ ТРАДИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Антохов С. – ст. 3 курсу, гр. Фвн-32

Науковий керівник – к.е.н., доцент Руденко В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Ділова активність є комплексною та динамічною характеристикою діяльності підприємства та ефективності використання його ресурсів. Ділову активність можна охарактеризувати як вмотивований макро- і мікрорівневий процес управління стійкою господарською діяльністю підприємств, спрямований на забезпечення позитивної динаміки, збільшення трудової зайнятості та ефективне використання ресурсів з метою досягнення ринкової конкурентоспроможності. Ділова активність відображає ефективність використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів за всіма бізнес-процесами діяльності та характеризує якість управління, можливості економічного зростання й достатність капіталу підприємства. Актуальність визначення ділової активності суб'єкта господарювання потребує постійного проведення комплексу аналітичних процедур, інструментами яких є спеціальні способи, прийоми, показники.

Аналіз ділової активності являє собою окремий блок у системі аналізу фінансового стану підприємства. Мета аналізу полягає в представленні економічно обґрунтованої оцінки ефективності використання ресурсів і виявлення потенціалу для їх підвищення. Аналіз ділової активності підприємства дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства, його здатність погасити зобов'язання, раціонально використовувати позиковий капітал тощо. Тобто аналіз ділової активності може доповнити та уточнити дані про фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність і рентабельність підприємства. Рівень ділової активності являється важливим показником для потенційних кредиторів та інвесторів, без яких суб'єкт господарювання просто не зможе вижити у конкурентному середовищі [1, с.72-73].

Традиційний аналіз ділової активності підприємства здійснюють на основі фінансової звітності з двох позицій: з позиції якісних і кількісних показників.

Якісні показники представлені діловою репутацією підприємства, відносинами з конкурентами і контрагентами, ринками збуту продукції, експортним потенціалом продукції, конкурентоспроможністю продукції тощо.

Кількісні показники аналізують у двох аспектах: визначення ділової активності підприємства в абсолютному та відносному вираженні [2, с.49].

Перший підхід передбачає обчислення показників динаміки обсягів виручки від реалізації

продукції, чистого прибутку та активів, за якого темпи зростання чистого прибутку повинні бути більшими, ніж темпи зростання виручки від реалізації, яка, в свою чергу, повинна бути більшою, ніж темпи зростання середньої величини активів. Дану нерівність прийнято називати «золоте правило економіки».

Другий підхід охоплює розрахунок традиційних для вітчизняного економічного аналізу коефіцієнтів оборотності. Оборотність розглядають як кругообіг капіталу підприємства, що проходить мікрорівні три послідовно змінюючи одна одну стадії: заготівельну (стадія забезпечення або закупівлі), виробничу та збутову (стадія реалізації).

В сучасних умовах виокремлюють суттєві недоліки традиційних методик аналізу ділової активності підприємства, серед яких [3, с.69]:

1. Ділова активність зазвичай повністю залежить від показників оборотності. Безумовно, аналіз оборотності є одним з найважливіших елементів аналізу ділової активності господарюючого суб'єкта, однак при цьому аналіз тільки даної групи показників не може дати повну оцінку ділової активності, яка характеризується не тільки швидкістю обороту тих чи інших активів підприємства, а й низкою інших показників.

2. Розглянуті методики або занадто вузькі, або, навпаки, занадто громіздкі. Відповідно, вузькі не дозволяють дати об'єктивну оцінку ділової активності підприємства, адже зачіпають лише деякі її аспекти. А недоліками громіздких методик є не тільки великі витрати (матеріальні, інформаційні, тимчасові), а й лише побічне визначення ділової активності підприємства.

3. Не існує єдиного комплексного показника, що характеризує рівень ділової активності суб'єкта господарювання. Наявні методики містять набір показників для аналізу ділової активності, що ускладнює проведення порівняльного аналізу рівня ділової активності підприємств, що належать до різних галузей національної економіки.

Таким чином, результати аналізу ділової активності підприємства не тільки слугують важливим засобом управлінського менеджменту, а й являються дієвим каналом просування підприємства на ринку. Аналіз ділової активності формує думку контрагентів при налагодженні партнерських відносин. Недоліки традиційного аналізу ділової активності підприємства ставлять під сумнів об'єктивність проведених оцінок. Тому в даний час існує необхідність в розробці єдиної системи

показників для оцінки ділової активності суб'єкта господарювання, які, на наш погляд, повинні бути засновані на таких принципах як повнота і точність.

Література

1. Платонова М. Г. Анализ существующих подходов к оценке деловой активности предприятия / М. Г. Платонова // *Economics*. – 2016. – №1(10). – С. 72-75.
2. Кожевникова В. Д. Деловая активность как показатель эффективности деятельности предприятия / В. Д. Кожевникова, К. Р. Нагаева // *Современные тенденции развития науки и технологий*. – 2015. – №7-7. – С. 48-50.
3. Нацыпаева Е. А. Количественные показатели оценки деловой активности предприятия / Е. А. Нацыпаева // *Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета*. – 2012. – №2(41). – С. 68-72.

УДК 330.567.2

ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВА: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Бондар Ю. – ст. 2 курсу, гр.Ф_{вн}-21

Науковий керівник – к.е.н, доцент Нагайчук В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сфера фінансових відносин є однією зі складових економічної системи та виступає своєрідним індикатором ефективності функціонування економіки країни загалом. Крім того, зміни, що пов'язані зі структурними зрушеннями в економіці знаходять відображення і у фінансовій площині: перехід вітчизняної економіки на ринкові методи господарювання став передумовою для багатьох трансформаційних процесів. Поява нових суб'єктів та їх участь у фінансових відносинах визначають необхідність у дослідженні даних учасників, тим паче, що сама фінансова наука не стоїть на місці. Відбулися зміни у функціонуванні вітчизняних домогосподарств, адже ринкові умови господарювання значно відрізняються від «радянської» побудови економічної системи, а домогосподарство розглядається як повноправний та самостійний учасник, що посідає вагомe місце у складі суб'єктів фінансових відносин. Від так, у колі вивчення вітчизняної фінансової науки з'явилась нова сфера дослідження – фінанси домогосподарств.

Розширення сфери фінансових відносин та залучення до неї домогосподарств зумовили необхідність дослідження даних процесів. Різними аспектами вивчення фінансів домогосподарств займалися С. Белозьоров, Н. Героніна, В. Глухов, Т. Кізіма, І. Санько, В. Суркіна, С. Юрій та інші.

Однак наявність дискусійних моментів щодо визначення та розуміння фінансів зумовлюють необхідність дослідження та розкриття соціально-економічної сутності фінансів домогосподарств.

Метою статті є обґрунтування функцій фінансів з погляду розкриття соціально-економічної складової.

Соціально-економічна сутність фінансів домогосподарств виявляється у їх функціях. Враховуючи, що категорія «фінанси» є вихідною для фінансів домогосподарств, цілком логічно віднести базові функції фінансів і до функцій фінансів домогосподарств.

Однією з головних функцій фінансів населення є розподільча функція. Дана функція проявляється в процесі первинного розподілу ВВП, у результаті якого утворюються первинні доходи

учасників відносин, зокрема для домогосподарств це: заробітна плата як плата за безпосередню працю, рентні платежі як дохід від земельних ділянок, відсотки чи дивіденди як дохід інвесторів чи кредиторів тощо [1, с. 176].

Регулююча функція реалізується в середині домогосподарства в процесі узгодження інтересів всіх його членів та вибору пріоритетності забезпечення тих чи інших потреб. Дана функція «підтримує збалансований розвиток домашнього господарства як економічної одиниці» [2, с. 10]. Регулююча функція фінансів домогосподарств реалізується і у зовнішньому середовищі, через взаємопов'язаність домогосподарств з іншими секторами економіки, а від так дає можливість через фінансові відносини домогосподарству здійснювати певний вплив на економічні процеси.

Фінанси домогосподарств відіграють відтворювальну функцію, формуючи основу для відтворення кожного індивіда, адже, в першу чергу, покликані забезпечити належні умови для існування та розвитку членів даного утворення. Однак, дана функція фінансів домогосподарств реалізується і для всієї економічної системи взагалі, адже домогосподарства формують основу споживчого попиту, який є рушійною силою сталого розвитку економіки. Крім того, зовнішній прояв функції відтворення фінансів домогосподарств реалізується не просто як запорука відтворення виробництва, а як можливість розширеного відтворення через залучення до економіки вільних фінансових ресурсів населення.

Фінанси домогосподарств здійснюють контрольну функцію щодо формування власних доходів та здійснення витрат, адже мова йде про захист вигоди та прав на отримання певного рівня прибутку та можливості на основі нього забезпечувати належні умови функціонування учасників домогосподарства. Розмір отримуваних доходів залежить від ступеню участі домогосподарства у їх створенні, і контрольна функція фінансів домогосподарств дає змогу даному суб'єкту контролювати зміни щодо розміру отримуваних доходів та миттєво на них реагувати [3, с. 235].

Узагальнюючи результати даного